

Celibat

Józef Augustyn SJ

Aspekty
pedagogiczne
i duchowe

Wydawnictwo WAM
Kraków 2002

SPIS TREŚCI

Jan Paweł II, TROSKA O FORMACJĘ SEMINARYJNĄ	7
SŁOWO DO CZYTELNIKA	9
WPROWADZENIE	11
Rozdział I	
PODSTAWY LUDZKIE I DUCHOWE FORMACJI DO CELIBATU	19
1. Formacja ludzka	20
A. Formacja ludzka fundamentem formacji kapłańskiej	20
B. Umiłowanie prawdy o człowieku	21
C. Kształtowanie prawego sumienia	24
D. Troska o dojrzałość uczuciową	26
E. Pokonanie własnych lęków	29
F. Zdolność do utrzymywania więzi z innymi	31
G. Wychowanie do wolności	33
H. Trud dojrzewania do wolności	35
2. Dynamika formacji duchowej	39
A. Całościowa wizja formacji duchowej	39
B. Doświadczenie duchowe podstawą tożsamości kapłańskiej	40
C. Doświadczenie Boga jako „Dawcy życia”	42
D. Doświadczenie grzechu i przebaczenia	44
E. Sakrament pojednania w formacji seminaryjnej	46
F. Rozwijanie osobowej więzi z Chrystusem	48
3. Rola modlitwy w formacji seminaryjnej	51
A. Modlitwa osobista oparta na słowie Bożym	51
B. Kapłan nauczycielem modlitwy	52
C. Rola milczenia w wychowaniu seminaryjnym	54
D. Eucharystia w formacji duchowej	55

4. Integralne rozeznawanie powołania kapłańskiego	58
A. Rozeznanie sfery ludzkiej	58
B. Rozeznanie postawy lękowej	59
C. Rozeznanie życia duchowego	60
D. Złożoność „jednej decyzji”	61
E. Rozeznanie powołania do celibatu	62
F. Rozeznanie powołania do posłuszeństwa	64
G. Rozeznanie powołania do życia wspólnotowego	65
H. Ostateczna decyzja	66
Rozdział II	
CZYSTOŚĆ I CELIBAT KAPŁAŃSKI A WYCHOWANIE DO MIŁOŚCI	69
1. Powołanie do kapłaństwa a powołanie do celibatu	70
A. Małżeństwo i rodzina a powołanie do celibatu	70
B. Tradycja i wola Kościoła łacińskiego	71
C. Szansa „większej miłości” w celibacie	74
D. Potrzeba wychowania do czystości i do celibatu	76
E. Potrzeba głębszej integracji uczuciowej i seksualnej	77
F. Pełna ufności modlitwa o łaskę wierności	78
2. Wychowanie seksualne a wychowanie do czystości i do celibatu	80
A. Kształtowanie własnej seksualności w środowisku rodzinnym	81
B. Oddziaływanie środowiska pozarodzinnego	83
C. Pozytywne spojrzenie na seksualność	84
D. Seksualność jako zadanie	86
E. Wychowanie do czystości	87
F. Trzy świadectwa	90
G. Wychowanie do wstydlivości	91
H. Niebezpieczeństwo represji	93
I. W najtrudniejszych problemach	95
3. Teologia celibatu	98
A. Teologia ciała	98
a. <i>W ogrodzie Eden</i>	98
b. <i>„A Słowo stało się ciałem”</i>	99
c. <i>Potrzeba wolności wobec ciała</i>	102
d. <i>„Ja jestem chlebem żywym”</i>	103
B. Chrystologiczny wymiar celibatu	104
C. Maryjny wymiar celibatu kapłańskiego	107
D. Eklezjalny charakter celibatu	109
E. Eschatologiczny charakter celibatu kapłańskiego	111

4. Wychowanie do dojrzałych relacji z kobietą	114
A. Świadomość zobowiązań wynikających z powołania do celibatu	114
B. Równość i braterstwo płci	115
C. Obraz kobiety jako siostry i matki	117
D. Kontakt z rodziną	120
5. Wychowanie do ojcostwa duchowego	121
A. Kryzys ojcostwa	121
B. Nowe wyzwania	122
C. Analiza relacji z rodzicami	123
D. „Opuszcza ojca i matkę”	125
E. Być synem, aby stać się ojcem	126
F. Duchowe ojcostwo kapłanów	127
G. Ojcowska bezinteresowność	129
H. Wychowanie do ojcostwa duchowego	129
 Rozdział III	
TRUDNOŚCI NA DRODZE DO CELIBATU	133
1. Problemy w relacjach z kobietami	134
A. Wstąpienie do seminarium	134
B. Przejrzystość w relacjach z kobietami	135
C. Czy przyjaźń alumna z kobietą jest możliwa?	137
D. W sytuacji zakochania	141
E. Ponownie na rozstaju dróg powołania	143
F. W sytuacji uwikłania	145
2. Problemy autoerotyczne	148
A. Rozeznanie problemu zachowań autoerotycznych	148
a. Wiek osoby	149
b. Stopień oddramatyzowania problemu	149
c. Źródła napięć seksualnych	150
d. Relacje emocjonalne z bliźnimi	151
e. Stosunek do siebie samego	151
f. Osobista historia seksualna	152
g. Zaangażowanie we własny rozwój ludzki i duchowy	152
h. Stopień zaangażowania we własne powołanie	153
B. Dokumenty Stolicy Apostolskiej	153
a. Przesoborowe instrukcje Stolicy Apostolskiej	154
b. „Wskazania wychowawcze dla formacji do celibatu kapłańskiego”	155
c. Porównanie dokumentów	156
C. Określenie słusznego osądu moralnej odpowiedzialności	157
D. Zdarność do realizowania powołania kapłańskiego i małżeńskiego	158

3. Problemy homoseksualne	160
A. Pojęcie homoseksualizmu	161
B. Indywidualne rozeznanie każdego przypadku	162
C. Przyczyny homoseksualizmu	164
D. Pomoc terapeutyczna i duchowa	165
a. <i>Ważniejsze elementy terapii</i>	166
b. <i>Rola terapeuty</i>	166
c. <i>Czy wyleczenie homoseksualizmu jest możliwe?</i>	167
d. <i>Prawidłowo ukształtowane sumienie</i>	168
E. Skłonności homoseksualne a zdatność do małżeństwa	169
F. Skłonności homoseksualne a zdatność do kapłaństwa	171
G. Indywidualne rozeznanie zdatności do kapłaństwa	173
a. <i>„Zewnętrzne” lęki homoseksualne</i>	173
b. <i>Głębsze lęki homoseksualne</i>	174
c. <i>Pojedyncze doświadczenia przed seminarium</i>	174
d. <i>Rzeczywiste głębokie skłonności</i>	174
e. <i>Rzeczywiste skłonności połączone z praktyką</i>	175
f. <i>Doświadczenia w trakcie trwania seminarium</i>	176
H. Potrzeba wielkiego poczucia odpowiedzialności	177
I. Jasne postawienie problemu	178

Rozdział IV

POMOC WYCHOWAWCZA W TWÓRCZYM PRZEŻYWIANIU CELIBATU	181
1. Zaangażowanie alumnów i wychowawców	183
A. Zaangażowanie w pełniejszą formę miłości	183
B. Doskonalenie daru miłości z dnia na dzień	184
C. Modlitwa zasadniczym środkiem w rozwoju czystej miłości	186
D. Potrzeba ascezy	187
E. Wewnętrzna samotność	189
F. Życie wspólnotowe	191
G. Przyjaźń i jej znaczenie w celibacie i w małżeństwie	194
H. Ojcostwo przełożonych	197
2. Jak pomagać młodym w wychowaniu do miłości w celibacie i w małżeństwie?	199
A. Postawa wychowawcy	199
B. Integralne rozwiązywanie problemów	200
C. Ukazywanie symbolizmu zachowań seksualnych	201
D. Znajomość praw psychologicznych	202
E. Pomoc w dojrzywaniu osobowym	204
F. Wyczucie i delikatność	206

3. Rola kierownictwa duchowego	208
A. Zachęta Kościoła	208
B. Potrzeba ojcowskiej pomocy	210
C. Niewłaściwe wyznania	211
D. Zdobywanie zaufania alumnow	211
E. Regularne rozmowy w ramach kierownictwa duchowego	214
F. Obraz nieskończonej miłości Boga	216
G. Kierownictwo duchowe a pomoc terapeutyczna	216
<i>a. Pomoc terapeutyczna przyjęta w wolności</i>	<i>217</i>
<i>b. Lojalność wobec alumna</i>	<i>218</i>
<i>c. Zezwolenie przełożonych</i>	<i>219</i>
<i>d. Rzeczywista potrzeba pomocy terapeutycznej</i>	<i>219</i>
<i>e. Terapia pomocą w kierownictwie duchowym</i>	<i>220</i>
H. Struktury formacyjne a indywidualne towarzyszenie alumnom	221
I. Potrzeba kierownictwa duchowego w formacji małżeństw i rodzin	223
<i>a. Kierownictwo kandydatów do małżeństwa</i>	<i>224</i>
<i>b. Potrzeba kierownictwa duchowego w małżeńskim kryzysie</i>	<i>226</i>
ZAKOŃCZENIE	227
LITERATURA	234
WYKAZ SKRÓTÓW	259